

DOMINICA III IN QUADRAGESIMA IN LAUDEM BEATAE MARIAE VIRGINIS

S. ANTONII PATAVINI, O.Min. DOCTORIS EVANGELICI

1. --- In illo tempore: *Extollens vocem quaedam mulier de turba dixit illi: Beatus venter qui te portavit, et ubera quae suxisti etc. (Lc 11, 27).*

Sponsus sponsae loquitur in Canticis: *Sonet vox tua in auribus meis; vox enim tua dulcis (Cant 2, 14).* Vox dulcis est laus gloriosae Virginis, quae dulcissime sonat in auribus Sponsi, idest Iesu Christi, eiusdem Virginis Filii. Extollamus ergo vocem universi et singuli ad laudem beatae Mariae, et dicamus eius Filio: *Beatus venter qui te portavit et ubera quae suxisti.*

2. --- Beatus dicitur bene auctus. Beatus est ille qui habet omne quod vult et nihil mali vult. Beatus est cui omnia optata succedunt. Beatus ergo venter gloriosae Virginis, qui omne bonum, summum bonum, angelorum beatitudinem, peccatorum reconciliationem novem mensibus portare meruit. Unde AUGUSTINUS: *Reconciliati sumus per solum Filium secundum carnem, sed non soli Filio secundum deitatem. Trinitas enim nos sibi reconciliavit per hoc quod solum Verbum carnem ipsa Trinitas fecit. Beatus ergo venter gloriosae Virginis, de qua dicit beatus AUGUSTINUS, in libro *De natura et gratia*: Excepta sancta Virgine Maria, de qua propter honorem Domini nullam prorsus, cum de peccatis agitur, haberi volo quaestionem. Inde enim scimus quod ei plus gratiae sit collatum ad vincendum ex omni parte peccatum, quod concipere et parere meruit quem constat*

nullum habuisse peccatum [Immaculata Conceptio Beatae Mariae Virginis est dogma Ecclesiae]. Hac igitur Virgine excepta, si omnes sancti et sanctae congregari possent et quaereretur ab eis an peccatum haberent, quid responderent, nisi quod Ioannes ait? *Si dixerimus quod peccatum non habemus, nos ipsos seducimus, et veritas in nobis non est (1 Io 1, 8)*. Illa autem gloriosa Virgo singulari gratia praevenita est atque repleta, ut ipsum haberet ventris sui fructum, quem ex initio habuit universitatis Dominum.

3. --- Beatus ergo venter, de quo in suae Matris laudem Filius dicit in Canticis: *Venter tuus acervus tritici vallatus liliis (Cant 7, 2)*. Venter gloriosae Virginis fuit sicut acervus tritici: *acervus*, quia in eo coacervatae fuerunt omnes praerogativae meritorum et praemiorum, *tritici*, quia in eo, quasi in cellario, industria veri Ioseph, repositum fuit triticum, ne tota Aegyptus fame periret. Triticum dictum, quod purissimum horreo condatur, vel quia granum eius commolitur et teritur; album interius, rubicundum exterius, Iesum Christum significat, qui in cellario beati ventris gloriosae Virginis novem mensibus fuit reconditus, qui in mola crucis pro nobis fuit attritus: candidus innocentia vitae, rubicundus sanguinis effusione. Hic beatus venter fuit *vallatus liliis*. Lilium dictum, quasi lacteum, beatae Mariae Virginis, propter sui candorem, virginitatem significat. Cuius uterus fuit *vallatus*, idest valle humilitatis munitus, *liliis* utriusque virginitatis, interioris scilicet et exterioris. Unde AUGUSTINUS: Deus unigenitus, dum conciperetur, veritatem carnis accepit ex Virgine, et, cum nasceretur, integritatem virginitatis servavit in Matre. *Beatus ergo venter qui te portavit*. Vere beatus, qui te Deum et Dei Filium, angelorum Dominum, caeli et terrae Creatorem, mundi Redemptorem portavit. Portavit Patrem Filia; portavit Filium Virgo paupercula. O Cherubim! o Seraphim! o Angeli et Archangeli! demisso vultu, inclinato capite, reverenter adorate templum Filii

Dei, sacrarium Spiritus Sancti, beatum ventrem vallatum liliis, dicentes: *Beatus venter qui te portavit*. O terreni Adae filii, quibus ista gratia, ista specialis praerogativa est concessa, fide devoti, mente compuncti, terra prostrati, veri Salomonis thronum eburneum, excelsum et elevatum, nostri Isaiae solium adorate, dicentes: *Beatus venter qui te portavit*.

4. --- Sequitur: *Et ubera quae suxisti*. De quibus dicit Salomon in Parabolis: *Cerva carissima et hinnulus gratissimus: ubera eius inebrient te in omni tempore et in amore eius delectare iugiter (Prov 5, 19)*. Nota quod cerva, ut dicitur in NATURALIBUS, parit in via trita, sciens quia lupo viam tritam evitat propter homines. *Cerva carissima* est beata Maria, quae in via trita, idest in diversorio, hinnulum gratissimum, quia gratis et grato tempore nobis datum, parvulum Filium peperit. Unde Lucas: *Peperit filium suum primogenitum et pannis eum involvit, ut stolam immortalitatis reciperemus, et reclinavit eum in praesepio, quia non erat ei locus in diversorio*. Ibi dicit GLOSSA: In diversorio eget loco, ut nos plures in caelis habeamus mansiones. Huius cervae, toti mundo carissimae, ubera *inebrient te*, o christiane, *omni tempore*, ut omnium temporalium oblitus, tamquam ebrius, ad ea quae ante te sunt te extendas. Sed valde mirandum est, cum dixit: *inebrient*, cum in uberibus non sit vinum, quod inebriat, sed lac iucundissimum. Audi quare. Ipsam Sponsus eius Filius, laudans in Canticis dicit: *Quam pulchra es, quam decora, carissima, in deliciis! Statura tua assimilata est palmae, et ubera tua botris (Cant 7, 6-7)*. Quam pulchra es mente, quam decora corpore, mater mea, sponsa mea, cerva carissima, in deliciis, idest vitae aeternae praemiis.

5. --- *Statura tua assimilata est palmae*. Nota quod palma inferius a corticibus est aspera, superius visu et fructu pulchra et, ut dicit ISIDORUS, facit fructum

centenaria. Sic beata Maria in hoc mundo fuit cortice paupertatis aspera, sed in caelo pulchra et gloriosa, quia angelorum regina; et fructum centesimum, qui datur virginibus, Virgo virginum super omnes virgines, meruit adipisci. Bene ergo dicitur: *Statura tua assimilata est palmae et ubera tua botris.*

Botrus est genus fructus, multum in unum conglobati velut uvarum, quae nascuntur in vite. De qua in historia Ioseph, in Genesi, dicit pincerna regis: *Videbam coram me vitem, in qua erant tres propagines, crescere paulatim in gemmas, et post flores uvas maturescere* (Gen 40, 9-10). In hac auctoritate sunt septem: vitis, tres propagines, gemmae, flores et uvae. Qualiter ista septem beatae Mariae egregie convenient videamus. Vitis dicta, quod vim habeat citius radicandi, vel quod invicem se innectit, est beata Maria, quae prae ceteris citius et altius in Dei amore fuit radicata, et viti verae, suo scilicet Filio, qui dixit: *Ego sum vitis vera (Io 15, 1)*, inseparabiliter se innexuit, et de se ipsamet in Ecclesiastico dixit: *Ego quasi vitis fructificavi suavitatem odoris (Eccli 24, 23)*. Partus beatae Virginis non habet exemplum in sexu mulierum, sed habet similitudinem in naturis rerum. Quaeris quomodo Virgo genuit Salvatorem. Sicut flos vitis odorem. Incorruptum invenies vitis florem cum dedit odorem, sic inviolatum crede Virginis pudorem, eo quod edidit Salvatorem. Quid aliud est flos virginitatis, quam suavitas odoris?

Tres propagines huius vitis fuerunt angelica salutatio, Spiritus Sancti superventio, Filii Dei inenarrabilis conceptio. Ex his tribus propaginibus propaginata proles fidelium quotidie per totum mundum fide propagatur, idest multiplicatur. Gemmae in vite sunt humilitas et virginitas beatae Mariae; flores, fecunditas sine corruptione, partus sine dolore; tres botri uvarum in vite, paupertas, patientia, abstinentia in beata Virgine.

Hae sunt uvae maturae, ex quibus profluit vinum maturum et odoriferum, quod inebriat et inebriando sobrias reddit mentes fidelium. Bene ergo dicitur: *Ubera eius inebrient te omni tempore, et in amore eius delectare iugiter*, quatenus ipsius amore falsam mundi delectationem despiciere, tuae carnis concupiscentiam valeas conculcare.

6. --- Confuge ad ipsam, o peccator, quia ipsa est civitas refugii. Sicut enim quondam Dominus, ut dicitur in libro Numeri, separavit civitates refugii, ad quas confugeret qui nolens homicidium perpetraret (Cf. Num 35, 11-14); sic nunc misericordia Domini refugium misericordiae nomen Mariae providit etiam voluntariis homicidis. Turris fortissima nomen Dominae, ad ipsam confugiet peccator et salvabitur. Nomen dulce, nomen confortans peccatorem et beatae spei. Domina, nomen tuum in desiderib animae. *Et nomen*, inquit Lucas, *Virginis Maria. Oleum effusum nomen tuum (Cant 1, 2)*. Nomen Mariae in corde iubilus, in ore mel, in aure melos. Egregie ergo in laude eiusdem Virginis dicitur: *Beatus venter qui te portavit et ubera quae suxisti*.

Nota quod sugere. dicitur sumendo agere. Dum enim Christus lac sumebat, salutem nostram agebat. Nostra salus fuit eius Passio; Passionem sustinuit in corpore quod nutritum fuit Virginis lacte. Unde dicit in Canticis: *Bibi vinum meum cum lacte meo (Cant 5, 1)*. Quare non dixisti, Domine Iesu: Bibi acetum cum lacte meo? Virgineis enim uberibus lactatus, felle et aceto fuit potatus. Dulcedo lactis conversa fuit in amaritudinem fellis, ut eius amaritudo nobis aeternam dulcedinem propinaret. Ubera suxit qui in monte Calvariae in ubere lanceari voluit, ut parvuli pro lacte sanguinem suggerent. De quibus Iob: *Pulli aquilae lambunt sanguinem (Iob 39, 30)*.

7. --- Sequitur: *At ille dixit: Quinimmo* etc. (Lc 11,

28). Ibi dicit GLOSSA: Quasi, non solum laudanda est Maria quia Verbum Dei in utero portavit, sed etiam beata est quia praecepta Dei servavit in opere.

Rogamus ergo, Domina nostra, spes nostra, ut nobis huius maris tempestate concussis, tu, stella maris, irradies, ad portum dirigas, exitum nostrum tuae praesentiae tutela munias, ut a carcere securi exire et ad gaudium infinibile laeti mereamur pervenire. Ipso praestante, quem beato ventre portasti, uberibus sacratissimis lactasti; cui est honor et gloria per aeterna saecula. Amen.